פרק ו' משנה ט'

א] סאה תבואה עקורה וסאה שאינה עקורה אינם מצטרפים, והר"ש הביאבשם הירושלמי שמשמע שעקורה ועקורה מצטרפים ולא הוי שכחה, וכ' הירושלמי שמתני' כר"ג [לעיל מ"ו] דאם שכח ב' עומרים שבכל אחד סאה מצטרפים לסאתים דאילו לרבנן ב' עומרים אינן מצטרפים משום שרק 'בגדיש' אין דין שכחה וה"ה אם הסאתים עקור ואינו קשור יחד אין זה גדיש ואינו מצטרף, וע"כ מתני' כר"ג.

ויש לתמוה אם מתני' ר"ג מדוע 'עקורה ואינו עקורה' אינו מצטרף לסאתים למש"נ שם מד' התו"ז שהגדר סאתים לר"ג הוא שלא חיל דין שכחה על כמות של סאתים וא"כ מן הדין שכל עקורה ואינו עקורה יצטרף דסו"ס באים להחיל כאן שכחהעל כמות של סאתים, ועי' תו"ז מ"ו שעמד בזה ותי' שעקורה ואינו עקורה הוי ב' סוגי שכחות 'שכחת קמה' שכחת עומרים' ולכן אינם מצטרפים

ב] האחרונים תמהו בד' הרמב"ם שהביא דין משנתנו שעקורה ואינו עקורה אין מצטרף דמשמע שעקורה ואינו עקורה מצטרף והרי הרמב"ם פ"ה הי"ח פסק כרבנן דר"ג, ועי' משנ"ר והרש"ש שהרמב"ם סובר דלא כירושלמי ואין לדמות קצורה וקצורה לב' עומרים די"ל שרק ב' עומרים שכ"א קשור לעצמו אינו מצטרף דכל עומר עומד לעצמה אבל עקורה אף שאינו קשור כיון שאין כאן ב'חבילות נפרדות שפיר מצטרפים, והרש"ש הביא לזה ראי' מהא דבשכחת'קמה' גם יש דין סאתים כמבואר לעיל מ"ח אף שזה לא קשור, וע"כ 'סאתים' דאינו שכחה הינו גם באופן שזה לא קשור ורק כשזה מחולק לב' כריכות נפרדות זה מחלקו לשתים.

וצ"ע לד' הירושלמי תקשי ראי' הנ"ל מקמה וכו' הירך זה מצטרף לסאתים לרבנן הרי זה לא קשור, י"ל לפי מה שהבאנו לעיל מ"ח מהאיגרו"מ שמה שאין דין שכחה כשיש סאתים בעומרים ומה שאין דין שכחה כשיש סאתים בקמה הוי זה ב' דינים, בעומרים - כי דין שכחה הוא בעומר לא בגדיש, אבל מה שאין דין שכחה בקמת סאתים הינו משום שהוי שדה דדין שכחה הוא <u>ב</u>שדה אבל אין דין שכחה על שדה שלימה, לזה י"ל שרק בשכחת עומרים בעי' שזה יהיה קשור ביחד כדי שזה יהיה גדיש, משא"כ שכחת קמה ודוק.

ג] ועי' בדרך אמונה בציוה"ל פ"ה אות רכג' העיר עוד הערה בד' הרמב"ם עי' להלן במשנה הבאה שם יבואר שדעת הרמב"ם פ"ה ה"ט שדין שכחה יש רק על עומרים קשורים אבל אם שכח תבואה קצורה שלא אגדה אין בזה דין שכחה [אפי' אין בזה סאתים] ולפי"ז סתם לא מובן מה דתנן שסאה קצורה וסאה שאינה קצורה אינם מצטרפים דמשמע הא קצורה עצמה יש דין שכחה ומדוע הרי אין דין שכחה רק כשהם קשורים, לזה כ' הדרך אמונה שצ"ל שכאן אירי שקשר את הקצור – וא"כ גם מיושב ק' הירושלמי די"ל שקשרה 'עם' הקמה ושפיר י"ל שגם לרבנן כה"ג אם שניהם היו קצורים היה שכחה כי מדובר באמת שקשרם

ד] בהא שעקורה ואינו עקורה אינם מצטרפים וחל דין שכחה על הקצור והקמה , כ' הר"ש בשם הירושלמי שדין המשנה הוי רק באופן ששכח שניהם גם הקצור גם האינו קצור אבל אם שכח רק את הקצור אז הקמה מצילה על העומר כמשו שראינו במשנה הקדומת, ועי' ר"ש בסו"ד שכ' בדעת הירושלמי שגם באופן ששכח אח"כ 'גם' את האינו קצור את הקמה לא חל דין שכחה וז"ל הר"ש יש ליתן טעם לדר' יונה דכיון דסאה של קמה מציל על סאה של עקורה הרי הוא כקמה שיש בה סאתים ואם שכחה אינו שכחה ועי' רעק"א מה שביאר בזה.

ה] ר' יוסי חולק וסובר שקצור ואינו קצורה מצטרף [חידוש גדול שמצטרף למש"נ מד' האיגרו"מ], אבל יש אופן שמודה ר' יוסי שאינו מצטרף והוי לעניים 'אם באת רשות העני באמצע' ובביאור הדבר נח' הראשונים: דעת הר"ש והרא"ש שהינו שיש 'לקט' או 'פרט' באמצע שבזה גם מה שבצדדים נגררים לעניים והוי שכחה [הנה בר"ש כ' לקט ופרט משמע שפאה לא חשוב לעניים שיגרום שיהיה הפסק וכ"ה ברע"ב וצ"ב, וברא"ש באמת כ' גם שפאה חשוב להפסיק ועי' תיו"ט].

ו] הרמב"ם פירש ז"ל ר"י אומר שמצטרפים עד שתבדיל ביניהם רשות עני כגון שכבר זכה באותו המקצת התלוש או הנשאר בארץ ואח"כ שכח המקצת השני אז לא יצטרף עמו המקצת השני והרי גם הוא שכחה. ואין הלכה כר' יוסי, הינו שאם זכה מקודם שהבעלים שכח את זכה בה [ומשמע שבעלמא לא בקצור ואינו קצור אז אף שזכה העני צריך להחזיר דאיגל"מ שהוי חלק מסאתים].